

Érettségi feladatok gyűjteménye

Egyetemes történelem

Középszint

2005–2016

Megoldások

Érettségi feladatok gyűjteménye – Egyetemes történelem – Középszint – Megoldások – 2

Az eredeti feladatsorok és javítási útmutatók lelőhelye:

<https://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi/feladatsorok>

Összeállította: Fekete Bálint

2018

A megjelenést az *Újkor.hu* – *A velünk élő történelem* tette lehetővé.

www.ujkor.hu

1. A feladat az ókor kulturális életével kapcsolatos. (K/4)

Párosítsa a képekhez a fogalmakat és az építmények nevét! (Elemenként 0,5 pont) *Írja a táblázatba a fogalmak betűjelét, illetve az építmények sorszámát!*

a) E-4.; b) A-3.; c) D-5.; d) C-1.

Ha a táblázat kitöltésekor a párosítás helyes, de az elemek fölcserélve szerepelnek, pl. 4-E, 3-A, akkor is jó válaszként értékelhető.

2. A feladat a hellenizmus kulturális emlékeivel kapcsolatos. (K/3)

Azonosítsa a képeket a megfelelő információkkal! *Írja a képek betűjelét a szövegek melletti négyyszögbe!* (Elemenként 1 pont.)

a) B); b) C); c) A)

3. A feladat a görög mitológiával kapcsolatos. (K/4)

Döntse el a forráshoz kapcsolódó állításokról, hogy igazak vagy hamisak! (Elemenként 1 pont.) *Választását X jellel jelölje!*

1. hamis; 2. hamis; 3. igaz; 4. igaz

4. A feladat a kereszténység főbb tanításaihoz kapcsolódik. (K/3)

Melyik bibliai személy neve hiányzik az alábbi idézetekből? A nevet írja a táblázatba, a név mellé írja oda, hogy az idézet az Ó- vagy az Újszövetséghez köthető! (Elemenként 0,5 pont.)

a) Saul (elfogadható még: Pál, Szent Pál, Pál apostol) – Újszövetség

b) Jézus (Krisztus), Krisztus – Újszövetség

c) Dávid (király) – Ószövetség

5. A feladat az athéni demokrácia intézményrendszerével kapcsolatos. (K/4)

Jelölje meg az ábra tanulmányozását követően az alábbi állításokról, igazak vagy hamisak! (Elemenként 1 pont.)

a) hamis; b) igaz; c) hamis; d) igaz

6. A feladat Aquincum római kori történetével kapcsolatos. (K/3)

Párosítsa a képeket a megfelelő meghatározásokkal! *Írja a képek betűjelét a szöveg alatti táblázatba! (Nem tud minden képet megfeleltetni.)* (Elemenként 1 pont.)

a) D); b) C); c) A)

7. A feladat az ókori Róma történelmére vonatkozik. (K/3)

Válassza ki a következő felsorolásból a megfelelő évszázadot, és írja a térképvázlatok betűjele mellé! Ezután nevezzen meg három olyan provinciát, amely a c térképvázlat korszakában a birodalomhoz tartozott! *Használja a történelmi atlaszt is!* (Elemenként 0,5 pont.)

a) Kr. e. VIII. sz.; b) Kr. e. II. sz.; c) Kr. u. II. sz. vagy II. sz.

(Provinciák: a történelmi atlasz megfelelő lapjáról leolvasható bármely provincia elfogadható.)

8. A feladat az ókori görög történelemre vonatkozik. (K/3)

Írja a pontozott vonalra a felsorolt válaszlehetőségek közül a megfelelőt! (Egy elemet nem tud társítani.) (Elemenként 0,5 pont.)

a) Athén; b) rabszolgák; c) népgyűlés; d) sorsolás; e) cserépszavazás; f) sztratégoszok

9. A feladat a római köztársaság történetéhez kapcsolódik. (K/4)

Töltse ki a forrásszöveg segítségével az alábbi folyamatábrát! Válassza ki a hiányzó négy elemet a felsorolt hat közül, és számukat írja a megfelelő mezőbe! Egy elemet csak egyszer használjon! (Elemenként 1 pont.)

a) 1.; b) 5.; c) 3.; d) 4.

10. A feladat a nagy világvallásokra vonatkozik. (K/2)

Ossza két csoportra a felsorolt vallásokat, és írja be a fogalmakat a táblázatba! (Elemenként 0,5 pont.)

Politeizmus: brahmanizmus, buddhizmus; **Monoteizmus:** kereszténység, iszlám

11. A feladat a Nyugatrómai Birodalom bukásával és a népvándorlással kapcsolatos. (K/3)

Karikázza be a megfelelő válasz számát a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) 2.; b) 2.; c) 1.

12. A feladat az ókori Kelet vallásaihoz, kultúrájához kapcsolódik. (K/4)

Azonosítsa az egyes területekhez, civilizációkhoz köthető képeket! Írja be a képek betűjelét a táblázat megfelelő mezőibe! Egy mező üresen marad. (Elemenként 1 pont.)

India – c); Kína – d); Palesztina/Izrael-Júdea – a); Egyiptom – üres; Mezopotámia – b)

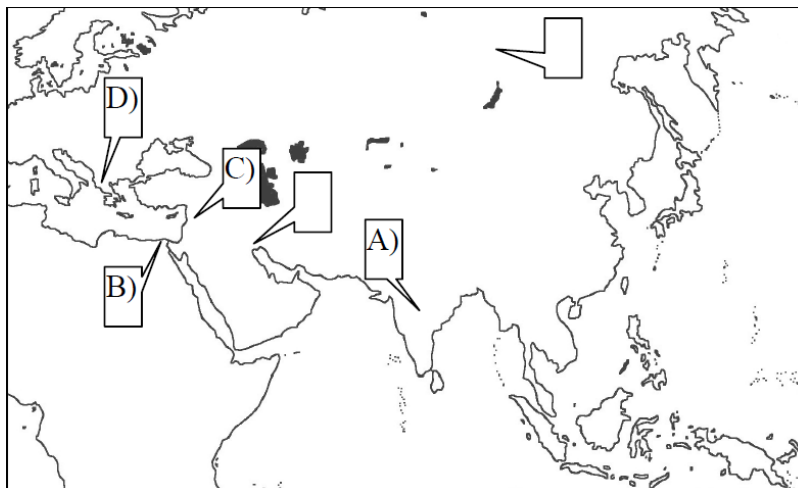
13. A feladat az ókor vallásaira vonatkozik. (K/4)

Válaszoljon a kérdésekre! (Elemenként 0,5 pont.)

a) A) 2; C) 3; D) 6;

b) C);

c)

14. A feladat Pannónia római kori történetével kapcsolatos. (K/4)

Párosítsa a leírásokat a megfelelő képekkel! Írja a képek sorszámát a táblázatba! Egy kép kimarad. (Elemenként 1 pont.)

A) 4; B) 5; C) 1; D) 2

15. A feladat az athéni demokrácia intézményeivel kapcsolatos. (K/4)

Írja be a lenti táblázatba a Kr. e. V. századi Athén politikai intézményeire vonatkozó hiányzó adatokat! A táblázatban az ábrán megtalálható fogalmak közül négynek, és a rájuk vonatkozó két-két állítás betűjelének kell szerepelnie. (Soronként egy elem már szerepel a táblázatban.) Egy betűjelet csak egy helyre írhat. (Elemenként 0,5 pont.)

Fogalom:	A két állítás betűjele:
a) osztrakiszmosz / cserépszavazás	A, H
b) népgyűlés	E, F
c) sztratégosz / hadvezér	B, D
d) héliiaia / esküdtbírótság	C, G

16. A feladat az ókori Róma történetével kapcsolatos. (K/4)

Oldja meg a feladatokat a köztársaság kori Rómára vonatkozó források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

- a) (Iulius / Julius) Caesar
- b) triumvirátus (I. / első triumvirátus)
- c) A zsoldos hadsereg létrehozása. (Elfogadható még: a veteránoknak földet adott.) (Más helyes válasz is elfogadható.)
- d) 2.

17. A feladat a világvallásokhoz kapcsolódik. (K/3)

Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont.)

- a) keresztény(ség); b) (Názáreti) Jézus vagy (Jézus) Krisztus; c) apostolok vagy tanítványok vagy a 12 apostol

18. A feladat az ókori Kelet történetéhez kapcsolódik. (K/3)

Az ókori Kelet kultúrtörténetének melyik alakjához kapcsolódnak a képek? Válassza ki a felsorolásból, és írja a képek mellé a hozzájuk kapcsolódó egy-egy (valós vagy mitikus) személy nevét! (Elemenként 1 pont.)

- a) Kheopsz; b) Hammurapi; c) Noé; d) Buddha; e) Mózes

19. A feladat a római köztársaság válságához kapcsolódik. (K/4)

Párosítsa a római történelem alakjait a rájuk vonatkozó forrásokkal! Írja be a forrás után a megfelelő nevet! A felsoroltak közül válasszon! Két név felesleges. (Elemenként 1 pont.)

- a) Sulla; b) Caius Gracchus; c) Marius; d) Spartacus

20. A feladat az ókori görög művészetéhez kapcsolódik. (K/4)

Válaszoljon a kérdésekre a képek és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) Zeusz; b) Olümpia / Olympia (Nem fogadható el: Olimpia.); c) Pheidiasz; d) Athén

21. A feladat az ókori kultúrával kapcsolatos. (K/3)

Nevezze meg azokat a városokat, amelyekre a leírások vonatkoznak! Írja a városok neve mellé a hozzájuk tartozó rekonstrukciós kép vagy térképvázlat betűjelét! *Egy kép kimarad.* (Elemenként 0,5 pont.)

a) Babilon (Elfogadható még: Bábel.), D
b) Jeruzsálem, A
c) Alexandria, B

22. A feladat az ókorban született vallásokkal kapcsolatos. (K/3)

Melyik személyhez köthetők az alábbi idézetek? Válassza ki a felsorolásból! Írja a megfelelő személy nevét az idézetek alá! *Két név kimarad.* (Elemenként 1 pont.)

a) Jézus Krisztus; b) Buddha; c) Mózes

23. A feladat a népvándorlással és a Nyugatrómai Birodalom bukásával kapcsolatos. (K/4)

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) hun(ok); b) nomád (életmód) / nomadizmus; c) B; d) A

24. A feladat Róma hódító háborúinak politikai következményeihez kapcsolódik. (K/4)

Döntse el, melyik római politikusra vonatkoznak a forrásrészletek! Írja a forrásrészletek után a megfelelő politikus nevét! *A felsorolt nevekből válasszon! Egy név kimarad.* (Elemenként 1 pont.)

a) Caesar; b) Marius; c) Sulla; d) Caius Gracchus

25. A feladat az athéni demokrácia virágkorához kapcsolódik. (K/4)

Egészítse ki a szöveget az ábra és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) választották; b) fizettek adót; c) népgyűlésen / politikai életben / cserépszavazásban; d) szegények

(Tartalmilag azonos válaszok, más megfogalmazásban is elfogadhatóak.)

26. A feladat a római köztársaság korához kapcsolódik. (K/4)

Döntse el a lovagrendre vonatkozó forrás és ismeretei segítségével, hogy igazak vagy hamisak az állítások! Írjon X jelet a megfelelő mezőkbe! (Elemenként 1 pont.)

a) hamis; b) igaz; c) igaz; d) igaz

*** 27. Az alábbiakban az ókori görög istenekről olvashat versrészletet. (K/4)**

Válaszoljon az idézet alapján a kérdésekre! (Elemenként 1 pont)

a) „hívja az isteneket sokvölgyű olümposzi bérce” (Csak az olümposzi is elfogadható.)
b) 1. Zeusz, 2. Poszeidón
c) politeizmus

28. A feladat a római köztársaság válságával kapcsolatos. (K/3)

Állapítsa meg, hogy az alábbi források közül melyik utal elsősorban a politika, a gazdaság, illetve a hadsereg válságára! Soronként csak egy elemet jelöljön be! (Elemenként 1 pont.)

a) 3.; b) 2.; c) 1.

29. A feladat a népvándorlással kapcsolatos. (K/2)

Oldja meg a feladatokat a forrás és a Történelmi atlasz felhasználásával! (Elemenként 0,5 pont.)

a) 1. hunok 2. vandálok; b) Pannónia; c) avarok vagy magyarok

30. A feladat az ókori Kelet kultúrájával kapcsolatos. (K/3)

Állapítsa meg, hogy melyik ókori államhoz kapcsolódnak a képek! Írja a táblázatba az ókori állam neve mellé, hogy mit ábrázol a kép! Használja a középiskolai történelmi atlaszt! (Elemenként 0,5 pont.)

	Ókori állam neve	Kulturális emlékek megnevezése
a)	Sumer/Mezopotámia/Babilónia	Mítikus szobor (Gilgames)
b)	Egyiptom	Hieroglifa vagy hieroglif írás
c)	Fönícia/Izrael	Mássalhangzó írás / betűírás / hangjelölő írás

31. A feladat a Római Birodalom bukására vonatkozik. (K/2)

Válaszoljon a forrás és ismeretei alapján a következő kérdésekre! Használja a középiskolai történelmi atlaszt is! (Elemenként 0,5 pont.)

a) Gótok betelepülése; b) 395; c) 1. Nyugatrómai Birodalom; 2. Keletrómai Birodalom vagy Bizánc (A sorrend nem számít.)

32. A feladat a nagy világvallásokra vonatkozik. (K/2)

Nevezzen meg két további olyan világvallást, amely megfelel a monoteizmus ismérveinek. A vallásokat kialakulásuk időrendjében írja a táblázatba. (Elemenként 1 pont.)

Vallás
Zsidó vallás
Kereszténység
Iszlám vagy muszlim vagy mohamedán vallás

33. A feladat az ókor nagy civilizációihoz kapcsolódik. (K/4)

Töltse ki a táblázatot a képek és az információk alapján! (Elemenként 0,5 pont.)

Kép	Mit, kit ábrázol?	Civilizáció
a)	Nagy fal	kínai, Kína
b)	Akropolisz	görög, Hellász, Görögország
c)	Colosseum	római, Róma, Római Birodalom
d)	Buddha	indiai, India (Elfogadható még más buddhista civilizáció is.)

34. A feladat a római köztársaság válságával kapcsolatos. (K/3)

Mely társadalmi réteghez vagy csoporthoz tartoztak azok a személyek, akiknek elégedetlenségéről szólnak a források? Válasszon a felsoroltak közül! Írja a források után a megfelelő réteg vagy csoport sorszámát! Minden forráshoz egy sorszámot írjon! (Elemenként 1 pont.)

a) 4.; b) 7.; c) 5.

35. A feladat az ókori keleti civilizációkhoz kapcsolódik! (K/4)

Azonosítsa a képeken ábrázolt írásfajtákat és személyeket, majd nevezze meg azt az ókori keleti országot, birodalmat vagy történelmi tájegységet, amelyhez az azonosított írásfajta vagy személy köthető. (Soranként 1 pont.)

	ÍRÁSFAJTA VAGY SZEMÉLY	ORSZÁG, BIRODALOM VAGY TÁJEGYSÉG
a)	Buddha	India
b)	Ékírás	Sumer vagy Mezopotámia vagy Asszíria vagy Óbabiloni Birodalom
c)	Hieroglifák	Egyiptom
d)	Hammurapi	Óbabiloni Birodalom vagy Mezopotámia

36. A feladat az ókor kulturális emlékeivel kapcsolatos. (K/3)

Írja a táblázatban olvasható állítások mellé a megfelelő kép betűjelét! Minden állításhoz egy kép tartozik, egy kép betűjelét nem kell beírnia. (Elemenként 1 pont.)

a) D; b) A; c) B

37. A feladat a Nyugatrómai Birodalom hanyatlásához kapcsolódik. (K/4)

A források egy-egy olyan folyamat következményét írják le, amelyek hozzájárultak a Nyugatrómai Birodalom hanyatlásához. Írja minden forrásrészlet alá a megfelelő folyamat sorszámát! Válasszon a felsorolásból! Egy sorszám kimarad. (Elemenként 1 pont.)

a) 5.; b) 3.; c) 1.; d) 4.

1. A feladat a középkori kereskedelemmel kapcsolatos. (K/4)

Döntse el a térképvázlathoz kapcsolódó állításokról, hogy igazak vagy hamisak! Választását X jellel jelölje! (Elemenként 1 pont)

a) Igaz – Hamis

A hamis válasz elfogadható, ha a vizsgázó a saját ismeretei alapján válaszolt.

A vizsgázó csak az egyik lehetőséget jelölhette.

b) Hamis; c) Hamis; d) Igaz

2. A feladat a világvallások tanításairól szól. (K/4)

Állapítsa meg, hogy a megadott forrásrészlet melyik világvalláshoz kapcsolódik! Írja a források sorszámát a táblázat megfelelő helyére! (Elemenként 1 pont.)

a) 4.; b) 3.; c) 2.; d) 1.

3. A feladat a középkori mezőgazdasági élettel kapcsolatos. (K/4)

Oldja meg a feladatokat az ábra felhasználásával!

a) 1. rajz: 3 2. rajz: 4 3. rajz: 2 (Elemenként 0,5 pont.)

b) 1. (0,5 pont)

c) Háromnyomásos (1 pont), pl. mert a földterület kétharmad részét bevetik, *vagy* mert eltérő időben vetnek, s így nagyobb az esély a bő termésre (1 pont).

4. A következő feladat a középkori gazdálkodásra vonatkozik.

Egészítse ki az ábrák állításait a szöveg és ismeretei felhasználásával úgy, hogy megfeleljenek az igaz vagy Hamis megjelöléseknek! (Elemenként 0,5 pont.)

a) kétnyomásos gazdálkodás; ugaron (parlagon) hagyták

b) a szügyhám; nyakhám *(A megoldás abban az esetben is elfogadható, ha az elvárható elemek sorrendjét felcserélve a válasz tartalmilag helyes [pl.: a nyakhámot felváltotta a szügyhám].)*

c) több vagy bővebb vagy nagyobb

d) ősszel; tavasszal; ugaron (műveletlenül) *(Bármilyen sorrendben elfogadható.)*

5. A feladat a középkor két nagy stílusirányzatával kapcsolatos. (K/4)

Oldja meg a feladatot a képek és a rajzok segítségével! *(Nem tud minden üres kört kitölteni!)* (Elemenként 0,5 pont.)

a) A: román (romanika); B: gótikus (gótika)

b) román: 1, 5; gótikus: 2, 3, 4, 6

6. A feladat a középkori céhes iparral kapcsolatos. (K/3)

Rendelje a táblázatban felsorolt fogalmakhoz az odaillő forrásrészlet számát! *(Egy fogalomhoz több szám is tartozhat!)* (Soronként 1 pont.)

a) 5; b) 12, 35; c) 1, 24, 31, 47 *(Legalább három elemnek szerepelnie kell!)*

7. A feladat a XV–XVII. századi Európa művészettörténetére vonatkozik. (K/5)

A mellékelt képeken látható műalkotások két nagy korstílus szerint csoportosíthatók. Nevezze meg a két stílust, majd írja a megfelelő helyre a képek betűjelét! Segítségül megadjuk a szerzők szerinti betűrendben az alkotók nevét és a művek címét! (Elemenként 0,5 pont.)

Reneszánsz: b, c, e, f, g; **Barokk:** a, d, h

8. A feladat a középkori egyház politikai szerepével kapcsolatos. (K/4)

- a) 1. VII. Gergely; 2. császárrá; 3. kiközösítette vagy kiátkozta *vagy* exkommunikálta; 4. 1122
b) A) 3; B) 2; C) 4; D) 1

9. A feladat a középkori kultúrára vonatkozik. (K/4)

A középkor egyik művészeti stílusának rövid ismertetését közöljük néhány kép kíséretében. Nevezze meg ezt a stílust, és ismerje fel a képeken!

- a) gótika *vagy* gótikus stílus; b) A, B, C (Párizsi Notre Dame, Chartres, Lincoln-katedrális)

10. A feladat a középkori gazdaság történetéhez kapcsolódik. (K/4)

Töltse ki a táblázatot az ábra és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

- a) (közös) erdő
b) (közös) legelő vagy rét vagy kaszáló
c) (közös) tó vagy folyó vagy patak (Az a), b) és c) válaszok felcserélhetők.)
d) majorság vagy allódium
e) házhely vagy belső telek vagy kert
f) (jobbágy)telek vagy külső telek vagy parcella vagy szántó (Az e) és f) válasz felcserélhető.)
g) terményadó vagy pénzadó vagy kilenced vagy ajándék
h) robot vagy munkajáradék vagy ajándék (A g) és h) válasz felcserélhető. Az ajándék csak az egyik sorban szerepelhet.)

11. A feladat a középkor gazdaságtörténetéhez kapcsolódik. (K/4)

Azonosítsa a középkori kereskedelem főbb helyszíneit! Írja a térképen látható számokat a táblázat megfelelő mezőibe! Két mező üresen marad. Használja a középkorai történelmi atlaszt! (Elemenként 0,5 pont.)

útvonal, terület, város	szám
a) Champagne	4.
b) Firenze	7.
c) Konstantinápoly	8.
d) A svájci hágók	5.
e) Róma	
f) A levantei kereskedelem útvonala	1.
g) Flandria	3.
h) Velence	6.
i) A Hanza-kereskedelem útvonala	2.
j) A Selyemút	

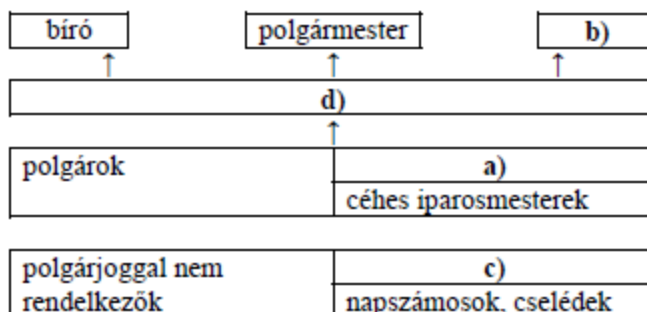
12. A feladat a középkori Európa történetére vonatkozik. (K/4)

Döntse el a forrás és ismeretei alapján, hogy az alábbi állítások igazak-e vagy hamisak! Választását X-szel jelölje! (Elemenként 0,5 pont.)

- a) hamis; b) igaz; c) igaz; d) hamis; e) hamis; f) igaz; g) igaz; h) hamis

13. A feladat a középkori városok történetéhez kapcsolódik. (K/4)

Az ábra a középkori város társadalmát és fontosabb intézményeit, tisztségviselőit mutatja be. Írja be a megfelelő fogalmak betűjelét az ábra üres mezőibe! *Egy fogalom kimarad!* (Elemenként 1 pont.)

14. A feladat a középkori gazdaság fejlődésével kapcsolatos. (K/3)

A talajváltó, a két-, illetve háromnyomásos rendszer közül melyikre jellemzőek a következő állítások? Írja a megfelelő ábra betűjelét az állítás után! *Két állításhoz nem tud betűjelet rendelni; ezekhez X jelet tegyen!* (Elemenként 0,5 pont.)

a) A; b) C; c) X; d) X; e) B; f) C

15. A feladat a mezőgazdasági technika X-XI. századi fejlődésével kapcsolatos. (K/3)

Válaszoljon a mezőgazdasági technikának a X-XI. században bekövetkezett fejlődésére vonatkozó kérdésekre a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

- a) A szügyhám alkalmazásának köszönhetően az igavonó állat nagyobb erő kifejtésére volt képes. *(Minden hasonló értelmű válasz elfogadható.)*
- b) Az ugaron hagyott föld a pihentetésnek (és az állatok legeltetésének) köszönhetően tápanyagban dúsabbá vált. *(Minden hasonló értelmű válasz elfogadható.)*
- c) a népesség növekedése

16. A feladat a világ jelentős vallásaihoz kapcsolódik. (K/5)

Írja a táblázatba az egyes vallásokhoz tartozó állítás sorszámát és kép betűjelét! *Egy valláshoz egy állítás és egy kép tartozik. Egy sorszámot és egy betűjelet nem kell beírnia a táblázatba.* (Elemenként 0,5 pont.)

Vallás:	a) buddhizmus	b) hinduizmus	c) iszlám vallás	d) kereszténység	e) zsidó vallás
Az állítás száma	6.	1.	4.	3.	5.
A kép betűjele	C	D	B	A	F

17. A feladat a középkori egyház történetéhez kapcsolódik. (K/4)

Döntse el az állításokról a forrás segítségével, hogy igazak vagy hamisak! Tegyen a táblázat megfelelő mezőjébe X jelet! (Elemenként 1 pont.)

a) igaz; b) hamis; c) hamis; d) hamis

18. A feladat az iszlám valláshoz kapcsolódik. (K/4)

Oldja meg a feladatot a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

- a) zsidó (vallás), kereszténység / keresztény (vallás) *(A válaszok fordított sorrendben is elfogadhatók)*
 b) Mohamed
 c) Jézus Isten fia / Jézus az egyik isteni személy / Szentháromság *(A helyes válasz más megfogalmazásban is elfogadható)*

19. A feladat az oszmán hódítás állomásaihoz kapcsolódik. (K/4)

Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei segítségével!

- a) Konstantinápoly (Elfogadható még: Bizánc.) (1 pont); b) 1453 (1 pont)
 c) Kik küzdöttek egymás ellen? Töltse ki a táblázatot! (Elemenként 0,5 pont.)

	Győztes fél	Vesztes fél
Állam	c) Oszmán vagy Török Birodalom (0,5 pont)	d) Bizánc(i Birodalom) vagy Keletrómai Birodalom (0,5 pont)
Uralkodó neve	e) (II.) Mohamed (0,5 pont)	f) Konstantin (0,5 pont)

20. A feladat középkori városok történetéhez kapcsolódik. (K/4)

Válaszoljon a kérdésekre a kép és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

- a) Folyó (közelsége). *(Elfogadható még: Két különböző tájegység – pl. hegység és síkság – találkozása.)*
 b) Városgal (építése); c) Plébános / pap választása.; d) Vásár / piac (tartása).

(A helyes válaszok más megfogalmazásban is elfogadhatók, és más, lényegi és helyes válasz is elfogadható.)

21. A feladat az oszmán hódításhoz kapcsolódik.

A térképvázlaton feltüntetett sorszámok az Oszmán Birodalom jelentős városait, illetve területeit jelölik. Rendelje ezeket a város / terület meghatározásaihoz! Írja a megfelelő sorszámot a meghatározásokhoz! Két sorszám kimarad! (Elemenként 1 pont.)

- a) 4.; b) 3.; c) 2.; d) 6.

22. A feladat a középkori kereskedelemhez kapcsolódik. (K/4)

Nevezze meg a térképvázlat és ismeretei segítségével a leírásnak megfelelő várost vagy kereskedelmi útvonalat! Írja a megfelelő nevet a kipontozott vonalra! (Elemenként 1 pont.)

- a) Firenze; b) Velence; c) Levantei / levantei (kereskedelmi útvonal) *(A Földközi-tengerre való utalás önmagában nem elegendő.);* d) Hanza(-kereskedelem)

23. A feladat a középkori uradalmi gazdálkodással kapcsolatos. (K/5)

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

- a) 1.; b) 2.; c) 2.; d) földhiány / földéhség / túlnépesedés *(Tartalmilag hasonló, más helyes válasz is elfogadható.);* e) Addig műveletlen / mocsaras területet vontak művelés alá. *(Tartalmilag hasonló, más helyes válasz is elfogadható.)*

24. A feladat az iszlám valláshoz kapcsolódik. (K/4)

Válassza ki a következő szent szövegek közül az iszlám valláshoz kötődő négy idézetet! Írja a megfelelő források betűjelét a táblázatba! (Elemenként 1 pont.)

Az iszlám valláshoz kötődő négy idézet betűjele: A, D, F, H

(A válaszok más sorrendben is elfogadhatóak. Csak a táblázatba írt helyes válaszok fogadhatóak el.)

25. A feladat a középkori egyházhoz kapcsolódik. (K/4)

A képek és a forrásszövegek a középkori egyház politikai szerepére vonatkoznak. Rendelje a képekhez a tartalmilag megfelelő szövegrészletet! Írja a megfelelő szöveg sorszámát a képek alá! Egy forrásszöveg kimarad. (Elemenként 1 pont.)

a) 2. b) 1. c) 5. d) 4.

*** 26. A térképvázlaton az Oszmán-Török Birodalom terjeszkedését látja. (K/3)**

Oldja meg a következő feladatokat! Használja a Történelmi atlaszt!

a) 2. Nándorfehérvár / Belgrád; 4. Isztambul / Bizánc / Konstantinápoly) (elemenként 0,5 pont)

b) (1.) Szulejmán vagy Nagy Szulejmán vagy Törvényhozó Szulejmán (1 pont)

c) Magyarország (1 pont)

27. Az alábbi feladat a világvallásokkal kapcsolatos. (K/4)

Állapítsa meg, hogy a megadott forrásrészlet melyik világvalláshoz kapcsolódik! Írja a táblázatba a források betűjele mellé a vallás megnevezését! (Elemenként 1 pont)

a) iszlám vagy mohamedán; b) kereszténység; c) brahmanizmus vagy hinduizmus; d) zsidó

28. A következő feladat a reneszánsz korszakára vonatkozik. (K/4)

Oldja meg a feladatokat a tankönyvi szöveg és ismeretei segítségével!

a) 1, 3 (A sorrend nem számít.) (Elemenként 0,5 pont.)

b) humanizmus (1 pont)

c) 2. (1 pont)

d) Barokk – 4; Gótika – 2; Reneszánsz – 3; Román – 1 (Csak a teljesen helyes sorrend esetén jár 1 pont.)

29. A feladat a középkori városok társadalmához és kultúrtörténetéhez kapcsolódik.

Válaszoljon a kérdésekre az ábra és a szövegek alapján! (Elemenként 0,5 pont.)

a) városi nép vagy plebejusok

b) saját ingatlan vagy saját ház

c) 1.) a kereskedőből vagy a patrícusból;

2.) a patrícusok (kereskedők) és kézművesek (a céhmesterek) vagy a polgárjoggal rendelkezők közül bárkiből;

3.) a kereskedőkből vagy a patrícusokból

d) 1.) gótika; 2.) reneszánsz (Fordított sorrend esetén a feladat nem értékelhető!)

e) kupola

30. A feladat a középkori eretnek mozgalmakra vonatkozik. (K/4)

Írja a forrásrészletek után, hogy melyik eretnek mozgalomra vonatkoznak! (Elemenként 1 pont.)

a) bogumilok; b) albigensek; c) valdensek; d) az egyház erőszakosan fellépett az eretnek mozgalmak ellen vagy kiközösítette az eretnekeket vagy átokkal sújtotta az eretnekeket

31. A feladat az iszlám valláshoz kapcsolódik. (K/3)

Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei alapján!

a) (Elemenként 0,5 pont.)

- Mohamed
- ötszöri/öt
- szegények/nincstelenek/rászorultak (Minden más, helyes válasz elfogadható.)

b) Ramadan (0,5 pont)

c) Mekka (1 pont)

32. A feladat a középkori kultúrára vonatkozik. (K/4)

a) A középkor egyik művészeti stílusának rövid ismertetését közöljük néhány kép kíséretében. Nevezze meg a stílust! (1 pont)

a) román stílus vagy romanika; b) A), B), D)

33. A feladat az Oszmán Birodalom katonai rendszerével kapcsolatos. (K/4)

Írja a kipontozott helyekre a megfelelő szakkifejezéseket! A felsorolt szakkifejezések közül válasszon! Két szakkifejezést nem kell beírnia. (Elemenként 1 pont.)

a) szultán; b) kalifa; c) szpáhik; d) janicsárok

34. A feladat a középkori Európa gazdaságával kapcsolatos. (K/3)

Oldja meg a források és ismeretei segítségével a távolsági kereskedelemre vonatkozó feladatokat! (Elemenként 1 pont.)

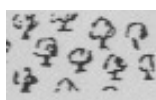
a) levantei (kereskedelem) / Levante; b) Hanza(-szövetség / -városok); c) 3.

35. A feladat a középkori feudális gazdasági és társadalmi rend témájához kapcsolódik. (K/5)

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont.)

a) XI–XII. század; b) őszi vetés, tavaszi vetés, ugar

c)

erdő

házhely vagy belső telek vagy jobbágyporta vagy parasztház

d) az egy-egy családnak juttatott parcellák (a három nyomás dűlőiben)

36. A feladat a középkori kereskedelemmel kapcsolatos. (K/3)

Döntse el a térképvázlat és ismeretei segítségével, hogy a levantei vagy a Hanza-kereskedelemre igazak az állítások! Tegyen X jelet a táblázat megfelelő oszlopába! Egy sorban csak egy X jel szerepelhet. (Elemenként 0,5 pont.)

a) igaz; **b)** hamis; **c)** igaz; **d)** igaz; **e)** hamis; **f)** igaz

37. A feladat a világvallások civilizációformáló szerepéhez kapcsolódik. (K/4)

Nevezze meg azt a világvallást, amelynek szent szövegéből az idézet származik! Az idézetekből kihagytuk az isten nevét. (Elemenként 1 pont.)

a) brahmanizmus / hinduizmus; **b)** kereszténység; **c)** iszlám; **d)** buddhizmus

38. A következő feladat a középkorhoz kapcsolódik. (K/4)

Írja a fogalmak mellé a hozzájuk kapcsolható forrás betűjelét! (Nem minden forrást tud beírni!)
(Elemenként 1 pont.)

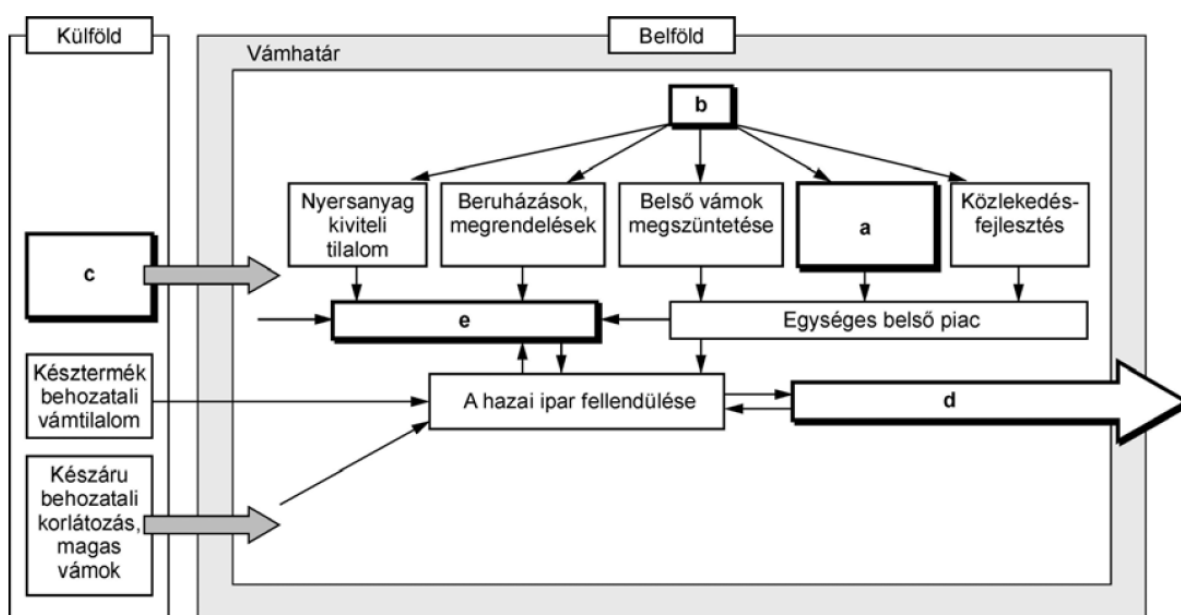
a) 2); **b)** 5); **c)** 1); **d)** 3)

1. A XVI. század meghatározó történelmi eseménysorozata volt a reformáció és a katolikus megújulás (ellenreformáció). Nevezze meg a forrásrészletek alapján a hozzájuk köthető felekezetet, illetve szerzetesrendet! (Elemenként 1 pont) (K/4)

- a) református/ kálvinista; b) evangélikus/lutheránus;
c) jezsuita/Jézus Társasága; d) unitárius/antitrinitárius

2. A feladat a francia abszolutizmus gazdaságpolitikájára vonatkozik. (K/5)

Az ábra a merkantilizmus jellemzőit mutatja. Válassza ki a felsorolásból a megfelelő szavakat, és írja be betűjeleiket a táblázat üresen hagyott helyeire! (Elemenként 1 pont.)

3. A feladat különböző államformákkal kapcsolatos. (K/5)

Írja a fogalmak mellé a megfelelő meghatározások betűjelét! (Elemenként 1 pont.)

Fogalmak	Betűjelek
Abszolutizmus	a)
Alkotmányos királyság	d)
Felvilágosult abszolutizmus	b)
Rendi monarchia	e)
Köztársaság	c)

4. Az alábbi feladat a felvilágosodás gondolkörével kapcsolatos. (K/4)

Fejezze be, vagy egészítse ki a mondatokat, a források felhasználásával! (Elemenként 1 pont.)

- a) a bíraskodás joga vagy igazságszolgáltatás; b) szavazzon a képviseléválasztáson vagy képviselőt választhasson; c) diktatúrához vagy zsarnoki uralomhoz vagy önkényuralomhoz; d) magántulajdon

5. feladat a reformáció terjedésével kapcsolatos. (K/5)

Válaszoljon a kérdésekre a térkép és saját ismeretei segítségével! (Használja a Történelmi atlaszt a megoldáshoz!)

a) (Elemenként 0,5 pont.)

anglikán vallás

lutheránus/evangélikus vallás (német ág)

kálvinista/református vallás (svájci reformáció)

b) lutheránus vagy evangélikus, kálvinista vagy református, unitárius vagy antitrinitárius (Bármelyik helyes válasz elfogadható.) (Elemenként 1 pont.)

c) Jezsuita/Jézus Társasága (0,5 pont)

6. A feladat a kora újkori európai történelemre vonatkozik. (K/4)

Ismeretei alapján egészítse ki a kép magyarázó szövegét! (Elemenként 1 pont.)

a) XIV. Lajos; b) Versailles vagy Párizs; c) manufaktúra; d) merkantilizmus

7. A feladat a felvilágosodáshoz kapcsolódik. (K/3)

Írja a betűjelek mellé a meghatározásnak megfelelő fogalom sorszámát! (Elemenként 0,5 pont.)

a) – 5; b) – 1; c) – 4; d) – 6; e) – 3; f) – 2

8. A feladat a nagy földrajzi felfedezésekkel kapcsolatos. (K/3)

Oldja meg a feladatokat a térkép és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

a) 1. Kolumbusz; 2. Vasco da Gama; 3. Magellán

b) A) Spanyolország; B) Portugália; C) Spanyolország

9. A feladat az angol alkotmányos monarchiára vonatkozik. (K/4)

A forrás és ismeretei segítségével oldja meg a feladatokat!

a) 1689 (1 pont.)

b)-c)

- A választásokat nem befolyásolhatja a hatalom. 8.
- Adók csak a parlament hozzájárulásával vethetők ki. 4.
- Véleményének kinyilvánításában senkit sem szabad korlátozni. 9.

(Kiválasztás: 0,5 pont, megfelelő sorszám hozzárendelése: 0,5 pont. A sorszám hozzárendeléséért csak akkor adható 0,5 pont, ha a helyesen kiválasztott alapelvhez kapcsolódik.)

10. A feladat az angol alkotmányos monarchia működésével kapcsolatos. (K/4)

a) Párosítsa a testületek nevét, illetve a jogkörökre vonatkozó kifejezéseket az ábra betűjeleivel, a hiányzó szavakat (F és G) pedig pótolja értelemszerűen! (Elemenként 0,5 pont.)

Közigazgatás, hadsereg	B
(független) bíróság	C
Alsóház	E
Lordok Háza	D
Megnyitja és berekeszti, szentesíti a törvényeket	A
Parlament vagy országgyűlés	F
Kinevezi	G

b) 2. A király uralkodik, de nem kormányoz.

11. A feladat XIV. Lajos uralkodásához kapcsolódik. (K/4)

Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei segítségével!

a) B, C, A (Helyes sorrend 1 pont.)

b) (Soronként 1 pont.) (Helyes logikai kapcsolatot tételezve.)

Intézkedés	Intézkedés célja
kölcsön folyósítása <i> vagy </i> manufaktúrák támogatása	manufaktúra alapítás, illetve gépek beszerzése <i> vagy </i> a termelés növekedése
csatornázás <i> vagy </i> útfejlesztés	szállítás megkönnyítése

c) merkantilizmus *vagy* colbertizmus (1 pont)

12. A feladat a kora újkori európai történelemre vonatkozik. (K/4)

Töltse ki a táblázat üres rovatait XIV. Lajos abszolútizmusának és a Jognyilatkozatban megalapozott angol alkotmányos (parlamentáris) monarchiának ismeretében! (Elemenként 1 pont.)

a) Törvényt a parlament hoz.; b) Az adókiadás a király joga.; c) Független bíróság.;

d) A gazdaságpolitikát a király határozza meg *vagy* merkantilizmus *vagy* colbertizmus *vagy* ezek lényegi ismertetőjele.

(Más hasonló értelmű válaszok is elfogadhatók. A párhuzamos állítás egyszerű tagadása nem megfelelő!)

13. A feladat az angol alkotmányos monarchia működésével kapcsolatos. (K/4)

Döntse el az ábra tanulmányozása után, hogy az állítások igazak vagy hamisak! (Ha az állítás bármelyik eleme helytelen, akkor az állítás hamis!) Írjon X jelet a táblázat megfelelő helyére! (Elemenként 1 pont.)

a) hamis; b) igaz; c) igaz; d) hamis

14. A feladat az újkori egyetemes történelemhez kapcsolódik. (K/3)

a) Párosítsa a forrásrészleteket az ellenreformációhoz/katolikus megújuláshoz kötődő intézkedésekkel (illetve alapelvekkel)! Írja a forrásrészletek betűjelét az intézkedések (alapelvek) mellé! *Az egyik intézkedéshez nem talál forrást; ehhez X jelet tegyen!* (Soronként 0,5 pont.)

a) (Soronként 0,5 pont.) 1. X; 2. C; 3. A; 4. B

b) (Elemenként 0,5 pont.) A stílus neve: barokk; A kép betűjele: A

15. A feladat az ellenreformáció / katolikus megújulás történetével kapcsolatos. (K/4)

Döntse el a jezsuita rendre vonatkozó állításokról a források és ismeretei segítségével, hogy igazak vagy hamisak! Írjon X jelet a túloldali táblázat megfelelő helyére! (Elemenként 1 pont.)

a) hamis; b) hamis; c) igaz; d) hamis

16. A feladat a nagy földrajzi felfedezésekkel kapcsolatos. (K/4)

A térképen szereplő földrajzi felfedezők közül melyikre igazak az állítások? Írjon X jelet a táblázat megfelelő oszlopaiba! *Egy sorban több X jel is szerepelhet.* (Soronként 1 pont.)

Állítás	Da Gama	Kolumbusz	Magellán	Egyik sem
a) Útja során meg akarta találni az Indiába vezető utat.	X	X		
b) Spanyol szolgálatban indult.		X	X	
c) Útja az angol gyarmatosítás kezdetét jelentette.				X
d) Egyik hajójának sikeres útja beigazolta, azt a feltételezést, hogy a Föld gömb alakú.			X	

17. A feladat Franciaország kora újkori gazdaságtörténetéhez kapcsolódik. (K/4)

Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) merkantilizmus (Elfogadható még: colbertizmus); b) XIV. Lajos; c) manufaktúra

d) védővám (a vám önmagában nem elfogadható) vagy kedvezményes kölcsön manufaktúraalapításra vagy csatornaépítés vagy kikötőfejlesztés vagy hajózás fejlesztése *(Más, tartalmilag helyes és konkrét válasz is elfogadható.)*

18. A feladat a barokk művészetéhez kapcsolódik.

Azonosítsa a barokk műalkotásokat! Írja be a négy barokk műalkotás betűjelét a táblázatba! *(A többi műalkotás más korszakból származik.)* (Elemenként 1 pont.)

Barokk műalkotások: c, d, e, f, *(A helyes válaszok eltérő sorrendben is elfogadhatók.)*

19. A feladat az angol alkotmányos monarchia XVII–XVIII. századi történetéhez kapcsolódik.

Döntse el az egyes állításokról a források és ismeretei segítségével, hogy melyik igaz, és melyik hamis! *Tegyen a táblázat megfelelő mezőjébe X jelet!* (Elemenként 1 pont.) **(K/4)**

a) hamis; b) igaz; c) igaz; d) hamis

20. A feladat XIV. Lajos uralkodásához kapcsolódik. (K/4)

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) (római) katolikus; b) merkantilizmus (Elfogadható még: colbertizmus.); c) Versailles / versailles-i kastély; d) Napkirály

21. A feladat a kora újkori gyarmatosítás történetéhez kapcsolódik. (K/4)

Az állítások egy-egy, a térképen is megnevezett gyarmatosító hatalomra igazak. Írja a táblázatba a megfelelő gyarmatosító nevét az állítások mellé! (Elemenként 1 pont.)

a) Spanyolország; b) Portugália; c) Oroszország; d) Anglia

22. A feladat a reformáció korszakához kapcsolódik. (K/4)

Döntse el a forrás és ismeretei segítségével, hogy az állítások igazak vagy hamisak! Írjon X jelet a megfelelő mezőbe! (Elemenként 1 pont.)

a) hamis; b) hamis; c) igaz; d) igaz

23. A feladat az angol alkotmányos monarchia működéséhez kapcsolódik. (K/3)

Feleltesse meg a XVII–XVIII. századi angol alkotmányos monarchia intézményeit, működési elveit Montesquieu *A törvények szelleméről* című írása részleteinek! Válaszoljon a kérdésekre az ábra és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) parlament / alsóház / képviselőház; b) lordok háza (Elfogadható még: felsőház.); c) kormány

24. A feladat a nagy földrajzi felfedezésekhez kapcsolódik. (K/4)

Állapítsa meg a térkép és ismeretei segítségével, hogy a források melyik felfedezőút következményeit mutatják be! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy sorba csak egy X jel kerülhet. (Elemenként 1 pont.)

	Kolumbusz útja	Vasco da Gama útja	Egyik sem
A)	X		
B)			X
C)		X	
D)	X		

25. A feladat a felvilágosodáshoz kapcsolódik. (K/4)

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) népfelség / népszuverenitás; b) közvetett képviselet

c) a képviselő / a választók ismerik a helyi szükségleteket; a választók ismerik a képviselő(jelölte)t (A válaszok fordított sorrendben, és más megfogalmazásban is elfogadhatók.)

1. Az alábbi feladat az USA XVIII. századi államszervezetének működésére vonatkozik. (K/3)

Válaszolja meg a kérdéseket az ábra segítségével! (Elemenként 1 pont)

a) 2

b) Pl.: mert... a törvényhozó, a végrehajtó hatalom (kormány) és az igazságszolgáltatás (bíróság) egymástól függetlenül működik, vagy szétválík egymástól vagy egymást ellenőrzi.

c) Kongresszus, szenátus és képviselőház. *(Mind a három elemnek szerepelnie kell! Ha a tagállamok törvényhozására nem utal a tanuló, akkor is helyes a válasz.)*

2. Az alábbi feladat a francia polgári forradalommal kapcsolatos.

Egészítse ki a megállapításokat a forrás szövegének felhasználásával! Írja a megfelelő sorszámokat a kipontozott helyre! (Elemenként 1 pont.) **(K/3)**

a) 3.; b) 9.; c) 16.

3. A feladat az ipari forradalom technikai változásaival kapcsolatos. (K/4)

A két fénykép ugyanazt a budapesti teret ábrázolja – 100 év különbséggel. Egészítse ki a táblázatot a minta alapján! (Elemenként 0,5 pont.)

	Kép sorszáma	Az ipari forradalom vívmányai	Az ipari forradalom mely szakaszára jellemző ez a találmány?
	1.	Lóvontatású vasút	első
a)	2.	villanyvilágítás	második
b)	1.	gázlámpa	első
c)	2.	autó	második
d)	1.	kövezett út/makadám út	első

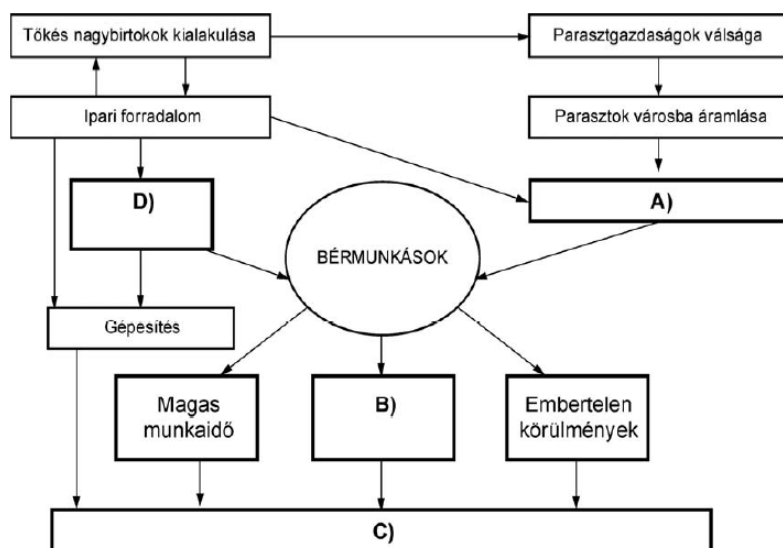
4. A feladat a második ipari forradalommal kapcsolatos. (K/3)

Döntse el a források és ismeretei alapján, hogy a megállapítások a második ipari forradalom okaira vagy következményeire vonatkoznak! Írjon X jelet a táblázat megfelelő oszlopába! (Elemenként 0,5 pont.)

a) Következmény; b) Következmény; c) Ok; d) Ok; e) Következmény; f) Következmény

5. A feladat az ipari forradalom következményeivel foglalkozik. (K/4)

Írja a forrás és ismeretei alapján a fogalmak betűjeleit az ábra üresen hagyott helyeire! *Egy elemet nem kell felhasználni!* (Elemenként 1 pont.)

6. A feladat a XIX. század eszméáramlataira vonatkozik. (K/4)

Nevezze meg a források alapján a XIX. század négy legfontosabb eszméjét (ideológiáját)! (Elemenként 1 pont.)

- a.) konzervativizmus *vagy* konzervatív ideológia/eszme
- b.) szocializmus *vagy* szocialista ideológia/eszme *vagy* kommunizmus *vagy* kommunista ideológia/eszme *vagy* marxizmus
- c.) liberalizmus *vagy* liberális ideológia/eszme *vagy* szabadelvűség
- d.) nacionalizmus *vagy* nacionalista ideológia/eszme *vagy* nemzeti eszme

7. A feladat az első ipari forradalom korára vonatkozik. (K/3)

Jelölje X jellel a táblázatban, melyik adatsor igazolja a megadott állításokat! (Elemenként 0,5 p.)

a) B); b) A); c) A); d) D); e) B); f) C) és D) (0,5 pont adható akkor is, ha csak a C-t vagy csak a D-t jelöli a vizsgázó.)

8. A feladat a XIX. század eszmetörténetéhez kapcsolódik. (K/4)

Írja az ideológiák neve alá a megfelelő idézet betűjelét! (Egy idézet kimarad.) (Elemenként 1 p.)

Liberalizmus	Nacionalizmus	Konzervativizmus	Szocializmus
D	E	B	A

9. A feladat az ipari forradalmakra vonatkozik. (K/3)

A képek a két ipari forradalom vívmányait ábrázolják! Válassza ki azokat, amelyek kizárólag a második ipari forradalom (az ipari forradalom második szakasza) technikai színvonalát tükrözik! (Választását a képek után jelölje!) (Elemenként 1 pont.)

A kiválasztott képek betűjele: A), B), F)

10. A feladat a balkáni kérdéssel kapcsolatos. (K/4)

A forrás és ismeretei segítségével válaszoljon a kérdésekre! Használja a középiskolai történelmi atlaszt! (Elemenként 1 pont.)

- a) A hanyatló Török Birodalom európai (vagy balkáni) területeiért folyt hatalmi küzdelem a nagyhatalmak (illetve a balkáni népek és nemzetállamok) között *(Más, tartalmilag helyes válasz is elfogadható.)*
 b) 1. Görögország; 2. Bosznia(-Hercegovina); 3. Szerbia

11. A feladat az egységes Németország kialakulásához kapcsolódik. (K/4)

Adja meg a hiányzó adatokat a német egység kialakulásának állomásaihoz! Írja be a táblázatba az események évszámát és a megfelelő személyek nevét! (Elemenként 0,5 pont.)

Esemény	Évszám	Személy	Név
„a népek tavasza”	a) 1848	Az ekkor megbukott osztrák kancellár.	e) Metternich
A königgrätzi csata	b) 1866	A legyőzött uralkodó:	f) Ferenc József
A sedani csata	c) 1870	A legyőzött uralkodó	g) III. Napóleon
A Német Császárság kikiáltása	d) 1871	Az ekkori német kancellár.	h) Bismarck

12. A feladat az ipari forradalmakra vonatkozik. (K/4)

- a) 5, 7, 8, 10 *(Más sorrend is elfogadható.)* (Elemenként 0,5 pont.); b) gyár (1 pont);
 c) gőz(energia) vagy szén(energia) (1 pont)

13. A feladat Németország nagyhatalommá válásával kapcsolatos. (K/4)

Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

- a) Osztrák Császárság *(vagy Habsburg Birodalom vagy Ausztria)*; b) 1870, Sedan
 c) gyorsabb mozgósítás, nagyobb hadsereglétszám (általános hadkötelezettség), modernebb fegyverek (hátultöltős puskák), jobb hadvezetés *(Minden hasonló értelmű válasz elfogadható.)*
 d) Elzász-Lotaringia *(Elfogadható még Elzász vagy Lotaringia is.)*
 e) Német Császárság *vagy* Német Birodalom; f) nem

14. A feladat az Amerikai Egyesült Államok XVIII. századi történelmére vonatkozik. (K/4)

Válaszoljon a kérdésekre az Amerikai Egyesült Államok berendezkedését bemutató ábra és ismeretei alapján!

- a) (Elemenként 0,5 pont.) törvényhozó hatalom: kongresszus; végrehajtó hatalom: elnök
 b) (1 pont) a hatalmi ágakat szétválasztják *vagy* a hatalmi ágak egymást kölcsönösen ellenőrzik *vagy* népfelség elve érvényesül *vagy* népképviselő elve érvényesül *(Minden hasonló értelmű válasz elfogadható.)*
 c) (Elemenként 1 pont.) 1. (George) Washington; 2. (Thomas) Jefferson

15. A feladat az Amerikai Egyesült Államok kialakulásával kapcsolatos. (K/4)

Válaszoljon az Amerikai Egyesült Államok létrejöttére vonatkozó kérdésekre a forrás és ismeretei alapján!

- a) felvilágosodás. (0,5 pont)
 b) hatalmi ágak megosztása (0,5 pont)
 c) adók növelése; vámok kivetése (pl. cukoradó, teavám); illetékek kivetése (pl. bélyegadó); a

Érettségi feladatok gyűjteménye – Egyetemes történelem – Középszint – Megoldások – 26

gyarmatok kereskedelmének korlátozása; a gyarmatok képviselőinek elutasítása a brit törvényhozásban; a gyarmatok önrendelkezésének korlátozása; nyugati irányú terjeszkedés megtiltása; a gyarmatok bankjegykibocsátásának akadályozása; nagy létszámú katonaság állomásoztatása és beszállásoltatása a gyarmatokon; Boston blokád alá helyezése. *(A felsoroltak közül bármely két válasz elfogadható. Minden hasonló értelmű válasz elfogadható. Elemenként 1 pont, összesen 2 pont.)*

d) Thomas Jefferson (1 pont)

16. A feladat az ipari forradalmakkal kapcsolatos. (K/3)

Oldja meg a feladatokat az adatok és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) 4.;

b) gyapotfelhasználás *(Elfogadható még: textilipar.);*

c) Németország *(vagy Német Császárság vagy Német Birodalom)*

17. A feladat az Amerikai Egyesült Államok történetéhez kapcsolódik. (K/3)

Válaszoljon a kérdésekre a források segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) Az acéltermelés növekedésének egyik oka a vasútépítés. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható, de a fordított ok-okozati összefüggés nem: azért építettek sok vasutat, mert nőtt az acéltermelés.)*

b) bevándorlás

c) (ár)kartell vagy a piacok felosztása vagy monopolhelyzet kialakítása *(Más konkrét és helyes válasz is elfogadható.)*

18. A feladat az alkotmányossághoz kapcsolódik. (K/4)

Írja a megfelelő fogalmat a meghatározás után! (Elemenként 1 pont.)

a) parlament *vagy országgyűlés*

b) hatalommegosztás *vagy* hatalmi ágak megosztása / szétválasztása *vagy* fékek és ellensúlyok

c) képviselői (rendszer) *vagy* közvetett demokrácia

d) választójog *vagy* szavazati jog *(Elfogadható még: választás / szavazás.)*

19. A feladat a felvilágosodáshoz kapcsolódik. (K/4)

Rendelje a felvilágosodáshoz köthető fogalmakhoz az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata idézett pontjai közül a leginkább odaillőt! Írja a táblázat megfelelő sorába az odaillő pont sorszámát! (Elemenként 1 pont.)

a) népfelvilágosodás elve – 3.; b) hatalmi ágak elválasztásának elve – 16.;

c) társadalmi szerződés – 2.; d) lelkiismereti szabadság – 10.

20. A feladat a XIX. századi politikai eszmékkel kapcsolatos. (K/4)

Döntse el, mely forrásrészletek támasztják alá a táblázatban szereplő állításokat! Írja a forrásrészletek betűjeleit a táblázat megfelelő soraiba! Egy sorba egy betűjelet írjon! Két forrás kimarad. (Elemenként 1 pont.)

a) E; b) A; c) F; d) D

21. A feladat az ipari forradalmakhoz kapcsolódik. (K/3)

Fogalmazza meg egy-egy szóval / kifejezéssel a képpárok és ismeretei segítségével az első és a második ipari forradalom közti főbb különbségeket a megadott három kérdéskörben! Töltse ki a táblázatot! (Elemenként 0,5 pont.)

Kérdéskörök	Az első ipari forradalom idején	A második ipari forradalom idején
a) Fejlesztés, feltalálás	Mesteremberek / magányos feltalálók	tudósok / laboratóriumok / kutatócsoportok
b) Az erőgépek	gőzgép	robbanómotor
c) A kezdeti húzóágazatok	textilipar / könnyűipar	nehézipar / fémfeldolgozás

(A helyes válaszok más megfogalmazásban is elfogadhatók, és más helyes, a forrásokkal összefüggésbe hozható válaszok is elfogadhatók.)

22. A feladat az Amerikai Egyesült Államok alkotmányával kapcsolatos. (K/4)

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) 3.; b) 2.; c) felvilágosodás; d) 3.

23. A feladat az ipari forradalomhoz kapcsolódik. (K/4)

Döntse el a forrás és ismeretei segítségével, hogy az állítások igazak vagy hamisak! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! (Elemenként 1 pont.)

a) igaz; b) hamis; c) igaz; d) igaz

24. A feladat az ipari forradalmakkal kapcsolatos. (K/3)

Válassza ki a következő – az ipari forradalmak korára vonatkozó – források közül azt a hármat, amely a második ipari forradalom korához köthető! Írja a megfelelő források betűjelét a táblázatba! (Elemenként 1 pont.)

A második ipari forradalomhoz köthető források betűjele:	A	C	D
--	---	---	---

(A helyes válaszok más sorrendben is elfogadhatóak. Csak a táblázatba írt helyes válaszok fogadhatóak el.)

25. A feladat az első ipari forradalom hatásaival kapcsolatos. (K/3)

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) vasút(építés);

b) csatornahálózat (kiépülése) / vezetékes ivóvíz (megjelenése) / szennyvíz elvezetése (Tartalmilag hasonló, más helyes válasz is elfogadható.);

c) 1.

1. A feladat a XX. század elejének életmódjára vonatkozik. (K/3)

A leírás a modern életforma néhány jellegzetességéről szól. A szöveg alkotója tartalmi hibákat vétett. Keresse meg a hibás szövegelemeket! Írja a táblázatba a tartalmilag téves szavakat (állításokat) a javítással együtt! (Elemenként 0,5 pont)

Sorszám	Hiba	Javítás
a)	pangás	fellendülés (fejlődés)
b)	lovas kocsi <i>vagy</i> tömegessé vált	autó (gépkocsi) <i>vagy</i> háttérbe szorult a lovas kocsi
c)	lehetetlenné tette <i>vagy</i> nem voltak anarchisták	segítette (lehetővé tette, kedvezett) <i>vagy</i> voltak anarchisták

2. A feladat a XX. századi német történelemmel kapcsolatos. (K/3)

Oldja meg a feladatokat a választási plakát elemzése segítségével!

a) a horogkereszt (0,5 pont)

b) 2. A plakát a náci párt hatalomra kerülése előtt készült. (0,5 pont)

c) 2. A plakát célja, hogy megnyerje a szavazókat, és így törvényes (parlamentáris) úton kerüljenek hatalomra. (0,5 pont)

d) Pl.: A náci párt munkahelyeket és így megélhetést fog biztosítani a választási győzelmük után. *Bármilyen hasonló tartalmú, jó megoldás elfogadható!* (0,5 pont)

e) Igen. Pl.: Hiszen a választásokon a magas munkanélküliség miatt a náci párt jól szerepelt és 1933-ban hatalomra is jutott. (1 pont) *Bármilyen hasonló tartalmú, jó megoldás elfogadható!*

3. A feladat a II. világháborúval kapcsolatos. (K/3)

Határozza meg a felsorolt események időpontját! (Elemenként 0,5 pont.)

Az események	Időpont
a) A második bécsi döntés (év)	1940.
b) Magyarország német megszállása (év, hó)	1944. március
c) A második front megnyitása (év, hó)	1944. június
d) Horthy sikertelen kiugrási kísérlete (év, hó)	1944. október
e) Német támadás megindítása Lengyelország ellen (év)	1939.
f) Németország megtámadja a Szovjetuniót (év)	1941.

4. A feladat a holokauszthoz kapcsolódik. (K/3)

Írja a fogalom mellé annak a forrásrészletnek a sorszámát, amelyhez társítható! (Nem minden forrásrészlethez tartozik fogalom!) (Elemenként 1 pont.)

a) deportálás – 1.; b) gettó – 3.; c) koncentrációs táborok – 4.

5. A feladat modern kori fogalmakra vonatkozik. (K/5)

Írja a felsorolt történelmi jelenségek számát a megfelelő meghatározás betűjele mellé! (Elemenként 1 pont.)

a) 3.; b) 2.; c) 4.; d) 1.; e) 5.

6. A feladat a II. világháború időszakára vonatkozik. (K/3)

Válasszon ki a felsoroltak közül három olyan állítást a táblázat és ismeretei alapján, amely összekapcsolja a náci Németország munkaerő-gazdálkodását a II. világháború folyamatával! (Választását a betűjel bekarikázásával jelölje!) (Elemenként 1 pont.)

c); d); e)

7. A feladat a világgazdasági válság történetéhez kapcsolódik. (K/3)

Húzza alá a megfelelő választ a forrás tanulmányozása után! (Elemenként 1 pont.)

a) 2.; b) 2.; c) 1.

8. A feladat a náci Németország történetéhez kapcsolódik. (K/2)

A képen egy a náci Németországgal kapcsolatos karikatúra látható. Oldja meg a következő feladatokat!

a) Pl.: Hitler a béke embere; Németország fegyverkezik, de Hitler békéről beszél; A nácizmus háborút akar. (Más, hasonló értelmű helyes válasz is elfogadható.)

b) Pl.: békegalamb, olajág, horogkereszt, ágyú, katonák arctalan tömege.

c) Pl.: A békés szölamok mellett ott a fegyverkezés; Az erőszakot békeszölamokkal leplezik; A béke gondolata ellentétes a háborús készülődéssel; Németország háborúra készül. (Más, hasonló értelmű helyes válasz is elfogadható)

9. A feladat a nők helyzetének XX. századi változásához kapcsolódik. (K/4)

Döntse el a források segítségével, hogy az állítások igazak vagy hamisak-e! Írjon X jelet a táblázat megfelelő helyére! (Elemenként 1 pont.)

a) hamis; b) igaz; c) hamis; d) igaz

10. A feladat az első világháborúra és az azt lezáró békeszerződésekre vonatkozik. (K/2)

A korabeli német karikatúra a versailles-i békéről mond véleményt. Válasszon a kérdésekre a forrás és ismeretei alapján! (Elemenként 0,5 pont.)

a) Wilson, USA vagy Clemenceau, Franciaország vagy Lloyd George, Nagy-Britannia / Anglia

b) Németországot

c) Területi csonkítás, büntetés. (Más, hasonló tartalmú válaszok is elfogadhatók.)

11. A feladat a második világháború történetéhez kapcsolódik. (K/4)

A második világháború alatti náci népiirtás mely jellegzetességeit hangsúlyozzák a táblázatban szereplő idegen szavak? Párosítsa a leírásokat és az idegen szavakat a sorszámok beírásával! Az eredeti (szó szerinti) jelentés segít az értelmezésben! (Elemenként 1 pont.)

a) 3.; b) 2.; c) 4.; d) 1.

12. A feladat a két világháború történetéhez kapcsolódik. (K/3)

Mindegyik képpárban karikázza be annak a tagnak a sorszámát, amelyik az első világháborúval kapcsolatos! (Elemenként 1 pont.)

a) 2.; b) 2.; c) 1.

13. A feladat az 1929–33-as nagy gazdasági világválsághoz kapcsolódik. (K/5)

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

- a) 1. túltermelés; 2. bankzárlat; 3. munkanélküliség
b) (Franklin Delano) Roosevelttel
c) az amerikai elnök megpróbálja megfékezni a válságot vagy az elnök próbál nyeregben maradni vagy a válság az elnök sorsát is befolyásolhatja
(Más, hasonló értelmű válasz is elfogadható, de a kép mondanivaló nélküli egyszerű leírása – pl. az elnök a lónak / bikának ábrázolt országát üli meg – nem elegendő.)

14. A feladat a gazdasági világválság jelenségeivel kapcsolatos. (K/4)

Jelölje aláhúzással a források és ismeretei alapján, hogy a felsorolt két-két lehetőség közül melyik kifejezés illik tartalmilag a szövegbe! (Elemenként 0,5 pont.)

- a) a háborús szállításokból hasznot húzó Egyesült Államok; b) Nagy-Britanniában;
c) Franciaországban; d) visszafogták; e) elbocsátották a munkásokat és hivatalnokokat;
f) a szabad verseny elvének abszolutizálásával; g) be kell avatkoznia; h) a kereslet fokozásával

15. A feladat a nők XX. századi helyzetével kapcsolatos. (K/3)

Oldja meg a feladatokat a képek és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

- a) Nőtt a munkát vállaló nők aránya / száma vagy Sokan vállaltak munkát (hadi)ipari üzemekben.
(Más, tartalmilag azonos válasz is elfogadható.)
b) A férfiak közül sokan a frontokon harcoltak vagy Növelni kellett a (hadi)ipari termelést. *(Más, tartalmilag hasonló válasz is elfogadható.)*
c) választójog vagy szavazati jog

16. A feladat a bolsevik diktatúrához kapcsolódik. (K/4)

Válaszoljon a kérdésekre a képek és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

- a) Lenin; b) Trockij; c) Sztálin
d) A politikai ellenfelek / Trockij múltját is megsemmisítették. *Vagy: Letagadták, hogy a politikai ellenfelek valaha is Lenin munkatársai voltak / Trockij valaha is Lenin munkatársa volt. (A helyes válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)*

17. A feladat a náci Németország történetéhez kapcsolódik. (K/3)

Támassza alá érvekkel az igaz állításokat a képek, a meghatározások és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

- a) A munkanélküliek számára így biztosítottak elfoglaltságot / megélhetést.
b) A szakszervezetek megszüntetésével járt / megszűntek a sztrájkok / a munkaadókkal közös szervezetben voltak a munkavállalók.
c) Katonai egyenruhát viseltek / katonai jellegű szervezet volt.
(A helyes válaszok más megfogalmazásban is elfogadhatók.)

18. A feladat az első világháború történetéhez kapcsolódik. (K/4)

Állapítsa meg a térkép és ismeretei segítségével, hogy az egyes állítások a világháború melyik frontjára vonatkoznak! Írja a térképen ábrázolt, megfelelő front nevét a kipontozott vonalra! Egy front nevét több helyre is beírhatja. Nem minden front nevét szükséges beírnia. Egy helyre csak egy front nevét írja! (Elemenként 1 pont.)

- a) balkáni; b) nyugati; c) keleti; d) keleti

**19. A feladat a két világháború közötti korszak gazdaságtörténetével kapcsolatos. (K/3)
Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)**

a) 1929; **b)** túltermelés; **c)** kapitalizmus / kapitalista gazdaság / tőkés gazdaság; **d)** B

1. A kommunista rendszer bukása a XX. századi Európa történetének jelentős eseménye. (K/3)

Válaszoljon a kérdésekre a karikatúra segítségével!

- a) Pl. prágai tavasz (Prága 1968), 1956-os forradalom (Magyarország 1956), Afganisztán (megszállása), Berlin (berlini felkelés) (Elemenként 0,5 pont)
b) Pl. az eszme megteremtője (Marx) búsan szemléli elképzeléseinek kudarcát. *(Minden hasonló értelmű megoldás elfogadható.)* (0,5 pont)
c) Pl.: Álom és valóság; vagy Ide jutottunk; vagy Minden elveszett; vagy Én nem ezt akartam! *(Minden hasonló értelmű megoldás elfogadható.)* (0,5 pont)

2. A feladat a „harmadik világ” kialakulásához kapcsolódik. (K/3)

Egészítse ki a forrás és az atlasz segítségével a szöveg hiányzó részeit! (Elemenként 0,5 pont.)

- a) 1950-es; b) Ázsia vagy harmadik világ; c) együttes vagy közös vagy kollektív; d) ENSZ; e) egyik szuperhatalomhoz vagy katonai tömbhöz vagy nagyhatalmi csoporthoz; f) tömb, csoportosulás, szövetség

3. A feladat a hidegháborúhoz kapcsolódik. (K/4)

Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei alapján!

- a) (Elemenként 0,5 pont) 1. Szovjetunió (SZU); 2. Egyesült Államok (USA); b) 1. (0,5 pont)
c) Pl.: az elnökök bombákon ülnek vagy a kezükben tartott nyomógombbal kölcsönösen megsemmisíthetik egymást. (0,5 pont)
d) (Elemenként 1 pont) Európai: pl.: Magyarország 1956, berlini válság (1953).; Európán kívüli: pl.: a koreai háború, szuezi válság, kubai válság.

4. A feladat a kelet-közép-európai államok XX. század végi problémáival kapcsolatos. (K/4)

Oldja meg a feladatot a táblázat, a diagramok és ismeretei segítségével!

- a) jelentősen csökkent (0,5 pont)
b) visszaesett vagy csökkent (0,5 pont)
c) Pl.: Változás lehetséges okai: összeomlottak a keleti piacok, vagy piacvesztés, vagy megszűnt a KGST, vagy az iparszerkezet átalakítása, vagy a piacgazdaságra való áttérés. *(Minden más tartalmilag helyes válasz elfogadható.)* (1 pont)
d) Pl.: Rendszerváltás vagy a szocialista tömb szétesése, felbomlása. (1 pont)
e) Pl.: Munkanélküliség növekedése, szegénység, életszínvonal jelentős visszaesése, a társadalmi különbségek növekedése. *(Más tartalmilag helyes válasz is elfogadható.)* (Elemenként 0, 5 pont.)

5. A feladat a fejlődő világ alapvető problémáira vonatkozik. (K/3)

Válaszoljon a kérdésekre a karikatúrák és ismeretei felhasználásával!

- a) Az USA-tól és a Szovjetuniótól vagy a szocialista országoktól és a tőkés országoktól vagy a szuperhatalmaktól. (1 pont)
b) 1. éhínség vagy élelmiszerhiány vagy túlnépesedés vagy ideológiai probléma; 2. eladósodás vagy adósság átvállalás (Elemenként 0,5 pont.)
c) Észak: a gazdag országokat vagy az európai, észak-amerikai, ausztráliai régiót vagy a fejlett országokat;
Dél: a szegény országokat vagy a dél-amerikai, afrikai, dél-ázsiai régiót vagy a fejlődő országokat (Elemenként 0,5 pont.)
(Más, tartalmilag helyes megoldás is elfogadható.)

6. A feladat a világ globális problémáival foglalkozik. (K/5)

Válaszoljon a kérdésekre a táblázat, a karikatúra és ismeretei felhasználásával!

- a) Dél-Ázsia (0,5 pont)
 b) Az atomrobbanáshoz. (0,5 pont) *(Más, hasonló értelmű helyes válasz is elfogadható.)*
 c) Sok a bevándorló. (1 pont) *(Más, hasonló értelmű helyes válasz is elfogadható.)*
 d) Éhínség vagy járványok vagy munkanélküliség vagy oktatás hiánya vagy alacsony technikai színvonal. (Elemenként 0,5 pont.) *(Más, hasonló értelmű helyes válasz is elfogadható.)*
 e) Gazdasági: a fejlett országok technológiai segítsége
 Társadalmi: születésszabályozás bevezetése vagy az oktatási rendszer fejlesztése
 (Elemenként 1 pont.) *(Más, hasonló értelmű helyes válasz is elfogadható.)*

7. A következő feladat a szovjet blokk kialakulásával és jellemzőivel kapcsolatos. (K/4)

Nevezze meg a térkép és ismeretei segítségével a szóban forgó államokat! (Elemenként 1 pont.)

- a) NDK/ Német Demokratikus Köztársaság (elfogadható még: Kelet-Németország); b) Lengyelország;
 c) Csehszlovákia; d) Jugoszlávia

8. A következő feladat a közép-európai nemzetiségi problémákkal kapcsolatos. (K/3)

Válassza ki a mondatba illő kifejezéseket a délszláv etnikai konfliktusokra vonatkozó szövegben! *A párba állított két-két kifejezés közül húzza alá a helyeset!* (Elemenként 0,5 pont.)

- a) Szlovénia; b) függetlenségüket; c) etnikailag; d) homogén; e) szerbek; f) elismerte

9. A feladat a világ jelenkori viszonyaihoz kapcsolódik. (K/2)

Értelmezze a grafikont ismeretei segítségével! *(Elemenként 0,5 pont.)*

- a) Pl. Az 1. ipari forradalom a szénenergián alapult. vagy A 2. ipari forradalom a kőolaj felhasználását növeli. vagy A Föld lakosságának növekedése és / vagy az ipari forradalom megnöveli az energiaigényt. vagy A vegyipar növekvő mértékben igényli a szénhidrogéneket. *(Egyéb ideillő ok is elfogadható.)*
 b) Pl.: A légkör elszennyeződése. vagy Üvegházhatás. vagy Élővizek elszennyeződése. vagy Meg nem újuló energiaforrások kimerülésének veszélye. vagy A rosszabb adottságú lelőhelyek kiaknázása növeli a költségeket. vagy Energiaárak növekedése a jövőben. vagy A szegény országok/régiók nem vagy nem a szükséges mennyiségben jutnak majd hozzá az energiához. *(Egyéb hasonló tartalmú kedvezőtlen következmény elfogadható.)*

10. A feladat a szovjet blokk kialakulásával és jellemzőivel kapcsolatos. (K/3)

Párosítsa a fogalmakat a képekkel, illetve a szöveges forrásokkal! *Egy fogalom kimarad!*
 (Elemenként 0,5 pont.)

képek/források	A	B	C	D	E	F
fogalmak	b)	f)	d)	g)	e)	c)

11. A feladat a hidegháború időszakához kapcsolódik. (K/4)

Válaszoljon a kérdésekre a források és ismeretei segítségével!

- a) béketábor, népi demokráciák (Elemenként 0,5 pont.)
 b) A szocialista országok gazdasági fejlődése gyorsabb, mint a kapitalista országoké vagy A kommunista gazdaság magasabb rendű, mint a kapitalista. *(Más, tartalmilag azonos válasz is elfogadható.)* (1 pont)
 c) A koreai háborúra. (1 pont)
 d) A szuezi válság vagy az (első) indokínai háború *(Más helyes válasz is elfogadható.)* (1 pont)

12. A feladat a harmadik világ demográfiai jellemzőihez kapcsolódik. (K/3)

Oldja meg a feladatokat a grafikonok és ismeretei segítségével!

- a) A halálozások száma gyors ütemben csökkent, miközben a születések száma nem változott jelentős mértékben / a születések száma enyhén nőtt. *(Más, tartalmilag azonos válasz is elfogadható.)* (1 pont)
b) éhezés/élelmiszerhiány, járványok/AIDS, alacsony színvonalú egészségügyi ellátás, háborúk *(A felsoroltak közül bármelyik két, vesszővel elválasztott válasz elfogadható. Más helyes válaszok is elfogadhatóak.)* (Elemenként 0,5 pont.)
c) 1. Latin-Amerika (0,5 pont); 2. Fekete-Afrika (0,5 pont)

13. A feladat a jelenkori népességrobbanással kapcsolatos. (K/2)

Döntse el a forrás és ismeretei segítségével, hogy a táblázatban szereplő állítások melyik földrészre / térségre vonatkoznak! Tegyen X jelet a táblázat megfelelő oszlopába! Egy sorban csak egy X jel szerepelhet. (Elemenként 1 pont.)

- a) Európa; b) Afrika

14. A feladat a szovjet blokk történetéhez kapcsolódik. (K/4)

Döntse el, melyik szovjet pártvezető tevékenységének időszakához köthetők a térképeken ábrázolt események! Írja a térképek betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy személyhez több térkép is tartozhat. (Elemenként 1 pont.)

Sztálin	Hruscsov	Gorbacsov
B	A, C	D

15. A feladat a fejlődő országok problémáihoz kapcsolódik. (K/4)

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

- a) Több élelmiszert tudnak vásárolni.
b) Csökkenhet a parasztok bevétele.
c) Növekszik a megtermelt élelmiszer mennyisége.
d) A növekvő mennyiség miatt csökkennek az árak.
(Az a)-d) válaszok más megfogalmazásban is elfogadhatók, illetve más, az adatokból kikövetkeztethető, helyes válasz is elfogadható.)

16. A feladat a fejlődő országok jelenkori problémáihoz kapcsolódik. (K/4)

Válassza ki a helyes megoldást a grafikonok értelmezésével / összevetésével és ismeretei segítségével! Karikázza be a helyes megoldás sorszámát! (Elemenként 1 pont.)

- a) 2.; b) 1.; c) 3.; d) 3.

1. A feladat a reklámoknak a fogyasztói társadalomban betöltött szerepéről szól. (K/4)

Oldja meg a feladatokat a szöveg és ismeretei segítségével!

- a) Ha egyszer beleül, többé nem akar kiszállni! (0,5 pont)
 b) Termelő szempontjából: pl. növelheti az eladott áruk mennyiségét. (1 pont)
 Vásárló szempontjából: pl. a választék megismerése, tájékozódás. (1 pont)
 c) Pozitív: pl. bővül a választék vagy új munkahelyek jönnek létre *vagy* az árak csökkennek. (0,5 pont)
 Negatív: pl. környezetszennyezés *vagy* állandó vásárlási kényszer *vagy* tömegtermelés. (Elemenként 0,5 pont.)

2. A feladat a harmadik világ eladósodására vonatkozik. (K/2)

Oldja meg a feladatot a grafikonok és a szöveg felhasználásával! (Elemenként 0,5 pont.)

- a) 1.; b) 3.; c) 2.; d) 3.

3. A feladat az Európai Unió intézményrendszerével kapcsolatos. (K/3)

Állapítsa meg az ábra és ismeretei alapján, hogy az Európai Unió melyik intézményére vonatkoznak az alábbi állítások! A megfelelő nevet írja a táblázatba! (Elemenként 1 pont.)

- a) Európai Bíróság; b) Európai Parlament; c) Európai Tanács

4. A feladat az emberi jogokkal kapcsolatos. (K/6)

Oldja meg a feladatot a források segítségével!

	Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata	Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata
a) Az ártatlanság véelme	IX.	11.
b) Közteherviselés	XIII.	-
c) A törvényhozás és végrehajtás szétválasztása	XVI.	-
d) Törvény előtti egyenlőség	VI.	7.
e) Egészséges környezethez való jog	-	-
f) Véleménynyilvánítás szabadsága	XI.	19.

(Értékelendő elem a helyesen beírt szám és a helyesen kihúzott mező. A római számok helyett arab számok is elfogadhatók.)

5. A feladat a globális világ jelenségeihez kapcsolódik. (K/4)

A következőkben egy lexikon szócikkét és egy szociálpszichológus [a társadalomlélektan tudósa] tanulmányának részletét közöljük. Válaszoljon a kérdésekre! (Elemenként 1 pont.)

- a) TV (televízió); b) Nixon elnökké választása; c) A (választó) tv-nézőkre.; d) Pl.: A telefonos kérdéseket úgy alakítják át, hogy azok egybeessenek az előre begyakorolt kérdésekkel. Így az a látszat keletkezik, hogy Nixon általa előre nem ismert kérdésekre válaszol. *(Más, hasonló értelmű helyes válasz is elfogadható.)*

6. A feladat a jelenkor környezeti problémáihoz kapcsolódik. (K/3)

Válaszoljon a kérdésekre a kép és ismeretei segítségével! Karikázza be a megfelelő válasz számát! (Elemenként 1 pont.)

- a) 1.; b) 3.; c) 2.

7. A feladat a technikai civilizációnak és a gazdasági növekedésnek a környezetre gyakorolt hatásával kapcsolatos. (K/4)

Az alábbiakban két olyan személyiséget mutatunk be, akik aktív tevékenységet fejtenek ki a globális környezeti problémák enyhítése érdekében. Állapítsa meg a leírások alapján, hogy az idézetek melyikük álláspontját fogalmazzák meg! (Írja az idézet betűjelét a táblázat megfelelő helyére!) (Elemenként 1 pont.)

Al Gore	d)
Bjorn Lomborg	a), b), c)

8. A feladat a fejlődő országok problémáihoz kapcsolódik. (K/4)

Az alábbi képeken néhány olyan jelenséget lát, amelyek a fejlődő országokban zajló népességrobbanás következményei. Válassza ki az alábbi felsorolásból a képekhez tartozó két-két fogalmat, és írja azokat a képek melletti pontozott vonalra! (Elemenként 0,5 pont.)

- a) menekülés a fejlett országokba; erősödő migráció (elvándorlás)
- b) csökkenő átlagéletkor; iskolák alacsony száma
- c) élelmiszerhiány; segélyezés
- d) gyors urbanizáció; nyomornegyedek

9. A feladat az emberi és állampolgári jogokhoz kapcsolódik. (K/4)

Döntse el az alábbi fogalmakról, hogy azok általános emberi jogok, állampolgári jogok vagy állampolgári kötelességek-e! Írja a fogalmak sorszámát a táblázat megfelelő mezőjébe! (Elemenként 0,5 pont.)

emberi jog	állampolgári jog	állampolgári kötelesség
1., 3., 5., 7.	2., 6. (Elfogadható még: 5., 7.)	4., 8.

10. A feladat a fejlődő országok jelenkori problémáival kapcsolatos. (K/5)

Válaszoljon Fekete-Afrika gazdasági problémáira vonatkozó kérdésekre a források és ismeretei segítségével!

- a) alacsony színvonalú mezőgazdasági technika; gyors népességnövekedés; nagy (agrár)népsűrűség; környezetszennyezés; (A felsoroltak közül bármely két válasz elfogadható. Minden más helyes válasz is elfogadható.) (Elemenként 1 pont, összesen 2 pont.)
- b) élelmiszerek (mezőgazdasági termékek); ásványkincsek (nyersanyagok) (Minden hasonló értelmű válasz elfogadható. Elfogadhatóak továbbá az említett árucsoportokon belüli kategóriák is, pl. nemesfémek, ércek, energiahordozók, gyümölcs, zöldség.) (Elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont.)
- c) Dél-afrikai Köztársaság (Dél-Afrika) (1 pont)
- d) Gyarmatok voltak. (1 pont)

11. A feladat az Európai Unió intézményeivel kapcsolatos. (K/3)

Az Európai Unió mely intézményeire vonatkoznak az alábbi meghatározások? Válassza ki a felsoroltak közül a megfelelőt! (Elemenként 1 pont.)

- a) Európai Parlament; b) Európai Bizottság; c) Európai Unió Tanácsa

12. A feladat az emberi és állampolgári jogokhoz kapcsolódik. (K/3)

Írja az állítások mellé a táblázatba a felsorolt jogok közül a megfelelőnek a sorszámát! *Egy jog csak egyszer szerepel, hat jog kimarad.* (Elemenként 1 pont.)

a) 5.; b) 1.; c) 7.

13. A feladat az Európai Unióval kapcsolatos. (K/3)

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

a) A) Európai Bizottság; B) Európai Parlament

b) áru, tőke, személyek, szolgáltatások *(A helyes válaszok eltérő sorrendben és más megfogalmazásban is elfogadhatók.)*

14. A feladat a fejlődő országok problémáival kapcsolatos. (K/3)

Oldja meg az Egyiptomra vonatkozó feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) Az ország területének legnagyobb része terméketlen (sivatag) vagy Mezőgazdasági művelésre alkalmas területek szinte kizárólag a Nílus völgyében vannak. *(Más, tartalmilag azonos válasz is elfogadható.)*

b) A népességrobbanással vagy A népesség gyorsabban nő, mint a megművelhető terület. *(Más, tartalmilag azonos válasz is elfogadható.)*

c) B

15. A feladat a közép-európai régió rendszerváltás utáni helyzetéhez kapcsolódik. (K/4)

Döntse el a forrás és ismeretei alapján, melyik országra igazak az állítások! Írjon X jelet a táblázat megfelelő mezőjébe! *Egy sorba csak egy X jelet írjon!* (Elemenként 1 pont.)

a) Lengyelország; b) Szlovákia; c) Magyarország / Csehország d) Lengyelország

16. A feladat az Európai Unióhoz kapcsolódik. (K/4)

Döntse el, hogy az Európai Unió melyik intézményére vonatkoznak az idézetek! Írja az idézetek betűjelét a táblázat megfelelő oszlopaiba! *Egy oszlopba több betűjel is kerülhet.* (Elemenként 1 pont.)

Európai Bizottság	Európai Parlament	Európai Unió Tanácsa
a), d)	b)	c)

17. A feladat az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez kapcsolódik. (K/4)

Nevezze meg az ábra és ismeretei segítségével az ENSZ-nek azt a főbb szervét vagy tisztségét, amelyre az Alapokmány részletei vonatkoznak! *A szövegrészletekből a megoldást jelentő szerv vagy tisztség nevét kihagytuk. Írja az ábrán szereplő, megfelelő szerv vagy tisztség nevét a kipontozott vonalra!* (Elemenként 1 pont.)

a) Biztonsági Tanács; b) Főtitkár; c) Nemzetközi Bíróság; d) Közgyűlés

18. A feladat a jelenkori környezetszennyezéssel kapcsolatos. (K/4)

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) A, D; b) C, D